

Az új „évkönyv” elé

A megyei múzeumi szervezetek alaptervékenységének mindig is elidegeníthetetlen részét jelentette a szaktudományos kutató munka, melynek alapjául a gyűjtemények feldolgozásához igazított kutatás szolgál. A múzeumi szervezetben folyó tudományos tevékenység és holdudvarának elsőrendű szakmai-közéleti manifesztuma pedig mindenütt a közlemények, vagyis az „évkönyv”.

Valamennyi megyei múzeumi szervezetünk – tizenkilenc van belőlük – életében mérföldkő, szakmai ünnep, amikor a tudományos kutató munka legfrissebb beszámolója, az „évkönyv” napvilágot lát. Az évkönyvek – ezzel magunk is így vagyunk – általában majd egy esztendeig készülnek, ami a tervezett tanulmányok megszületésétől a megjelenésig tart. Akad kutatóink, szerzőink között, aki már esztendőkre előre tudja, mit szeretne megismertetni a szakmai és a korlátozottan érdeklődő nagyközönséggel, és persze akad – hisz a tudomány művelése a magunk számára is tartogat meglepetéseket – aki még önmagát is képes meglepni egy-egy tanulmánnyal, dolgozattal. Ilyen ez a 2006. évi „évkönyvünk” is.

Miért használjuk az idézőjelet? Évkönyvnek nevezzük a Somogyi Múzeumok Közleményeit ma is. Talán megszokásból, talán hagyománytisztelethez, talán csak pongyolaságból – ki miért, hogyan... Tény, hogy az első, 1973-ban megjelentetett évkönyvünket – melyet még Bakay Kornél szerkesztett – a második két, a harmadik pedig már csak három év múlva követte, követhette. Azóta sem jelenhet meg évente az „évkönyv”, hiszen a megyei múzeumi szervezetek közül csupán három van abban a kivételes anyagi biztonságban napjainkra, hogy két évnél szűkebb intervallumban is megjelentethesse évkönyveit. Ráadásul a biztosított költségvetés szinte sohasem volt elegendő még egyetlen évkönyv megjelentetésére sem, a teljes kiadás költségeit bizony az utóbbi másfél évtizedben minden alkalommal pályázatból nyert összeggel kellett kiegészíteni, különben az évkönyv kézirat maradt volna...

Ahogy a múzeum tevékenysége, fogalma, arculata, közéletisége változott és változik napjainkban egyre feltartóztathatatlanabban, úgy igyekszünk kiadványainkat – beleértve az évkönyvet is – a változóban lévő közéletiség követelményrendjéhez is hozzáigazítani. Ebben a tekintetben néhány megyei múzeumi szervezet ugyan előttünk jár, de a 2006. évi évkönyvünkkel nem kell szégyenkeznünk, s a megváltozott szerkesztési elvek és forma összefüggésében az elsők között vagyunk idehaza az új közleményekkel.

1992-től a szakmai kiadványcsere célját szolgáló kivonatok már szakáganként összefűzött, „önálló” kötetként is megjelentek. A Somogyi Múzeumok Közleményei most megjelent 17. kötete jelentős formai és szerkezeti változáson ment keresztül. Az eddig egybekötött, nagy méretű, nehezen köthető és még nehezebben forgatható, vastag műnyomópapíron napvilágot látott évkönyvet három tematikus részkötetre bontottuk. Az első – A jelű – a régészet, amely a – B jelű – természettudománnyal együtt önálló kötetként jelent meg. A C jelű társadalomtudományi kötetbe kerültek a néprajz, a történettudomány, valamint a képző- és iparművészet témakör dolgozatai. A régészeti kötet megőrizte – elsősorban a rajzolt táblák részletgazdagságának megtartása érdekében – a korábbi évkönyv A4-es formátumát, míg a társadalom- és a természettudományi kötet egyaránt B5 formátumú, azaz kisebb lett. Igazodik ebben a két kötetünk az országos törekvésekhez, hiszen mára múzeumi évkönyveink közel fele ilyen méretűre változott.

Tervezzük, hogy az évkönyvünk 17. száma digitalizált formában is megjelenik, ám ennek a kötetek megjelenésekor forrásfedezete nincs. Ha mégis sikerül megjelentetnünk a cd-ket, még egy jelentős lépéssel tovább haladtunk a nyitott múzeumválasztás útján.

Tisztelt Olvasó! Forgasd haszonnal, önépítkezésedre az „évkönyvet”!

Kaposvár, 2007. február

dr. Winkler Ferenc
megyei múzeumi igazgató